

Zástupce účastníka

V případě pochybností o tom, zda postačuje k efektivní obraně práv a oprávněných zájmů jen poskytování poučovací povinnosti či je potřebné žalobci k ochraně jeho práv ustanovit práva znalého zástupce, je třeba s ohledem na ochranu ústavně zaručeného práva žalobce na právní pomoc a s tím spojeného práva na přístup k soudu rozhodnout ve prospěch ustanovení zástupce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 2662/2015, ze dne 6.10.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně M. K., zastoupené Mgr. T.G., advokátem se sídlem v O., proti žalovanému Z. V., se sídlem v O., o vydání věci, vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 63 C 63/2014, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. února 2015, č. j. 11 Co 60/2015-42, tak, že výrok II. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. února 2015, č. j. 11 Co 60/2015-42, kterým byl potvrzen výrok II. usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 9. ledna 2015, č. j. 63 C 63/2014-25, se mění tak, že soud ustanovuje žalobkyni v řízení o vydání věci vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 63 C 63/2014 zástupce Mgr. T.G., advokáta se sídlem v O.

Odůvodnění:

Okresní soud v Ostravě (dále jen „soud prvního stupně“) usnesením ze dne 9. ledna 2015, č. j. 63 C 63/2014-25, žalobkyni nepřiznal osvobození od soudních poplatků (výrok I.) a zamítl návrh žalobkyně na ustanovení zástupce z řad advokátů (výrok II.). V odůvodnění uvedl, že neprokázala, že jsou u ní splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a, neprokázala tak ani splnění jedné z podmínek pro ustanovení zástupce podle § 30 občanského soudního řádu. Žalobkyně ke svému návrhu přiložila vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, v tomto potvrzení však není uvedeno datum a není podepsáno. Nelze tedy nikterak dovést aktuálnost údajů ve formuláři. Nadto údaje ve formuláři nejsou potvrzeny příslušnými orgány a k formuláři nebyla přiložena žádná příloha. Tyto vady neodstranila ani na vyzvání, navíc uvedené informace jsou zjevně nepravdivé, když žalobkyně zatajila, že podniká, což vyplývá z živnostenského rejstříku, zatajila i vlastnictví k nemovitostem. Pokud uvedla, že její výdaje převyšují její příjmy a že na stravu, hygienu, lékaře a podobně jí zbývá 75 Kč měsíčně, není zřejmé, z jakých příjmů má žalobkyně prostředky na svou obživu. Pokud tedy nedostatečně a zřejmě ne zcela pravdivě popsala a doložila své poměry, není možné dovést, že žalobkyně splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a tedy i předpoklady pro ustanovení zástupce.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě (dále jen „odvolací soud“) usnesením ze dne 26. února 2015, č. j. 11 Co 60/2015-42, usnesení soudu prvního stupně ve výroku I. změnil tak, že žalobkyni osvobodil od soudních poplatků (výrok I.), a ve výroku II. potvrdil (výrok II.). V odůvodnění odvolací soud uvedl, že u žalobkyně jsou splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Čistý příjem žalobkyně dosahuje v průměru 10 500 Kč, u žalobkyně probíhá oddlužení, které bylo povoleno usnesením odvolacího soudu ze dne 5. srpna 2011, č. j. KSOS 25 INS 11870/2011-A-12. Je zřejmé, že za této situace není žalobkyně schopna zaplatit soudní poplatek z podané žaloby, a proto je na místě osvobození od soudních poplatků. Na čemž ničeho nemění existence nemovitostí, jejichž je žalobkyně podle výpisu z katastru nemovitostí vlastníkem, neboť ty jsou zatíženy exekucí. Odvolací soud proto žalobkyni zcela osvobodil od soudních poplatků. Naproti tomu neshledal, že by byly dány podmínky pro ustanovení zástupce z řad advokátů. Advokáta lze jako zástupce účastníkovi ustanovit pouze,

pokud jsou u něj splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a zároveň pokud je to nezbytně třeba k ochraně zájmů takového účastníka. V daném případě to však nezbytné není, žalobkyně totiž podává „v celku jednoduchou žalobu“ na ochranu svého vlastnického práva, tj. vydání věci. Věc jednoznačně a nezaměnitelně označila, popsala nabytí této věci a zároveň podmínku, za které je žalovaný jí ochoten věc vydat (zaplacení částky 1 500 Kč). Je pravdou, že žalobkyně neoznačila řádně žalovanou osobu, soud však usnesením vyzval žalobkyni k tomu, aby uvedla, zda trvá na označení žalovaného jako „Auto V.-Z. V.“, když podle výpisu z registru ekonomických subjektů je pod uvedeným identifikačním číslem uvedena fyzická osoba Z. V. Dle názoru odvolacího soudu proto, aby žalobkyně uvedenou vadou podání, případně aby doplnila skutková tvrzení tak, jak po ní požaduje soud prvního stupně, nepotřebuje zástupce z řad advokátů a je schopna doplnění žaloby v uvedeném smyslu sama „bez právní pomoci státem placeného advokáta“. Proto byl napadený výrok II. potvrzen jako správný.

Proti výroku II. usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, které považuje za přípustné podle § 237 občanského soudního řádu. Žalobkyně má za to, že ustanovení zástupce je v uvedené věci pro ni nezbytné, když není právně vzdělána a úroveň jejích odborných znalostí není na takové výši, aby byla schopna právně v uvedené věci argumentovat. Žaloba na vydání věci není pro laika jednoduchou žalobou, neboť pro podání se vyžadují nejen znalosti hmotného práva, ale i práva procesního. Soud by měl při rozhodování o přiznání práva na zástupce vzít v úvahu také odborné znalosti žalobkyně, která se sice snažila napsat žalobu podle svých možností, přesto chybně označila žalovaného. Žaloba pak byla nejprve odmítnuta a až po podání odvolání bylo rozhodnuto, že se žaloba neodmítá. Obtížnost soudního sporu je pak nezbytné posuzovat nikoliv z pohledu právně vzdělané osoby, ale osoby bez právního vzdělání. Protistranou ve sporu je pak podnikatel, který si může dovolit zástupce z řad advokátů, a proto neustanovením zástupce by mohlo dojít k porušení rovnosti stran sporu, a to zvláště za situace, kdy je žalobkyně nemajetná a byla osvobozena od soudních poplatků. V jiných soudních sporech je pak žalobkyně zpravidla zastupována ustanoveným právním zástupcem. Otázka komplikovanosti sporu nemůže být důvodem pro nepřiznání práva na „bezplatného právního zástupce“, a proto měl soud dospět k závěru, že ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jejích zájmů, neboť žaloba není jednoduchá. S ohledem na výše uvedené navrhuje, aby dovolací soud výrok II. napadeného usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný nebyl s ohledem na § 210 odst. 1 věta druhá občanského soudního řádu vyzván, aby se k dovolání vyjádřil.

Podle článku II. – Přejícná ustanovení, bodu 2. zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Jelikož napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno dne 26. února 2015 a dovolací řízení bylo zahájeno po tomto datu, dovolací soud projednal dovolání a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2014 (dále jen „o. s. ř.“).

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden (§ 242 odst. 1 o. s. ř.). Rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.). Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) posoudil dovolání a shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenou advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř. a je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť doposud se rozhodovací praxe dovolací soudu nezabývala otázkou, kdy je zastoupení účastníka nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů.

Proto je dovolání přípustné a je i důvodné.

Podle čl. 37 odst. 2 usnesení předsednictva České národní rady č. [2/1993](#) Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále též jen „Listina základních práv a svobod“) má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení.

Právo na právní pomoc spadá do spektra práv, která tvoří princip spravedlivého procesu. Právo na právní pomoc je zakotveno v článku 37 odst. 2 Listiny základních práva a svobod, podle něhož každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku tohoto řízení. Právo na právní pomoc je nezbytným předpokladem pro naplnění práva na efektivní přístup k soudu včetně práva na efektivní obranu a vede k naplnění rovnosti účastníků v řízení podle článku 37 odst. 3 Listiny základních práva a svobod. V mezinárodním měřítku je právo na právní pomoc zakotveno především v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí, publikované pod č. 209/1992 Sb). Ačkoliv je zde právo na právní pomoc výslovně zakotveno pouze pro trestní věci [čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy], Evropský soud pro lidská práva dovodil, že právo na právní pomoc ve věcech civilních je imanentně obsaženo v čl. 6 odst. 1 Úmluvy (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. října 1979, stížnost č. 6289/73, věc Airey proti Irsku, § 26; obdobně rozsudek ESLP ze dne 7. srpna 2002, stížnost č. 46311/99, McVicar proti Spojenému království, § 47). Dále je právo na právní pomoc zakotveno například v článku 14 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (vyhláška ministra zahraničních věcí č. [120/1976](#) Sb., o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech), nebo v článku 20 a násl. Úmluvy o civilním řízení (vyhláška ministra zahraničních věcí č. [72/1966](#) Sb., o Úmluvě o civilním řízení).

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. srpna 2014, sp. zn. I. ÚS 3849/11, bod 11 (<http://nalus.usoud.cz>), má právo na právní pomoc dvojí povahu. V prvé řadě zaručuje každému, aby se mohl nechat v řízení zastupovat osobou znalou práva (zpravidla advokátem), přičemž do tohoto práva může stát zasahovat jen zcela výjimečně, například z důvodu zneužití práva [srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011-81 (dostupný na www.nssoud.cz)]. Dále právo na právní pomoc stanovuje pozitivní závazky státu, které musí plnit. V rámci civilního soudního řízení mezi pozitivní závazky podle dosavadní judikatury Evropského soudu pro lidská práva patří povinnost obecných soudů zmírňovat faktickou (materiální) nerovnost účastníků řízení, čímž bude účastníkům řízení zajištěno právo na efektivní obranu svých zájmů (rozsudek Airey proti Irsku, § 24n). Stanovení konkrétních prostředků, kterými bude dosaženo uvedeného cíle, ponechává Evropský soud pro lidská práva na uvážení členského státu Úmluvy (rozsudek McVicar proti Spojenému království, § 48; obdobně rozsudek ESLP ze dne 15. února 2005,

stížnost č. 68416/01, Steel a Morris proti Spojenému království, § 60).

K zajištění práva na právní pomoc v rámci civilního soudního řízení slouží více právních institutů. Základním institutem je obecná (§ 5 o. s. ř.), případně zvláštní (např. § 15a, § 118a odst. 4 nebo § 119a odst. 1 o. s. ř.) poučovací povinnost soudů, která se uplatňuje vůči všem účastníkům řízení bez rozdílu na jejich osobní (sociální, ekonomické a jiné) poměry. Ačkoliv poučovací povinnost plní důležitou roli, ne vždy postačuje k dostatečnému hájení práv a zájmů účastníka řízení, a proto občanský soudní řád umožňuje účastníku řízení, aby mu soud na jeho žádost ustanovil zástupce za podmínek stanovených v § 30 o. s. ř.

Podle § 30 odst. 1 o. s. ř. účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků (§ 138), předseda senátu ustanoví na jeho žádost zástupce, jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů. O tom, že může tuto žádost podat, je předseda senátu povinen účastníka poučit. Podle odst. 2 tohoto ustanovení vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka nebo jde-li o ustanovení zástupce pro řízení, v němž je povinné zastoupení advokátem (notářem), ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v odstavci 1 zástupce z řad advokátů.

Podle § 138 odst. 1 o. s. ř. na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

Ustanovení § 30 odst. 1 o. s. ř. stanoví několik podmínek, které je nutno naplnit, aby mohl být účastníku řízení ustanoven zástupce. Základním předpokladem je, že o ustanovení zástupce účastník řízení požádá, neboť obecný soud není oprávněn v civilním soudním řízení procesně způsobilému účastníkovi řízení proti jeho vůli ustanovit zástupce. Dále musí být ustanovení zástupce k ochraně zájmů žadatele nezbytně třeba a musí být naplněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků (§ 30 odst. 1 o. s. ř.), jimiž jsou nepříznivé osobní poměry žadatele a skutečnost, že se nejedná o svévolné nebo zjevně bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva (§ 138 odst. 1 o. s. ř.). Uvedené podmínky pro ustanovení zástupce podle § 30 o. s. ř., jsou přitom v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (srovnej např. rozsudek Airey proti Irsku, § 26; obdobně Steel a Morris proti Spojenému království, § 62).

Kritériem toho, zda ke splnění práva na právní pomoc postačuje poučovací povinnost či je třeba účastníkovi, u něhož to odůvodňují osobní poměry, ustanovit zástupce podle § 30 o. s. ř., je podmínka nezbytnosti zastoupení. Jelikož právní úprava v souvislosti s podmínkou nezbytnosti zastoupení neposkytuje žádné vodítko, jak tuto podmínku posoudit, lze v základu vyjít z judikatury Evropského soudu pro lidská práva v souvislosti s přezkumem naplnění či naopak porušení práva na právní pomoc.

Evropský soud pro lidská práva při hodnocení naplnění či naopak porušení práva na právní pomoc posuzuje vždy konkrétní okolnosti daného případu, přičemž je hodnotí ve své souvislosti. Vhodná kritéria spatřuje např. v dlouhodobé finanční situaci účastníka řízení, v okolnosti, že druhá strana sporu je zastoupena advokátem, v obtížnosti procesních postupů u konkrétního soudu, v obtížnosti řešených právních otázek, ve složitosti dokazování, v emoční účasti účastníka řízení ve sporu vylučující efektivní obhajobu (rozsudek Airey proti Irsku, § 26), ve vzdělání a ve zkušenostech účastníka řízení, v jeho profesi, v jednoznačnosti pravidel týkajících se dokazování (rozsudek McVicar proti Spojenému království, §§ 51-62), v důležitosti sporu pro účastníka řízení, v možných finančních důsledcích, ve složitosti sporu ve srovnání s jinými spory, ve schopnosti účastníka

argumentovat ve sporu, v celkové délce řízení, v počtu stupňů při rozhodování (rozsudek Steel a Morris proti Spojenému království, § 61) apod. Tato kritéria byla akceptována i tuzemskou rozhodovací praxí [srovnej např. nálezn Ústavního soudu ze dne 12. srpna 2014, sp. zn. I. ÚS 3849/11 (<http://nalus.usoud.cz>), nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. dubna 2013, č. j. 6 As 23/2013-9 (dostupný na www.nssoud.cz)], a proto by civilní soudy při zkoumání nezbytnosti zastoupení měly z uvedených kritérií v zásadě vyjít.

Nezbytnost zastoupení jako jedna z podmínek pro ustanovení zástupce se uplatňuje i při ustanovení zástupce účastníkovi v soudním řízení správním [srovnej § 35 odst. 8 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů], a proto je možné při interpretaci této podmínky vyjít i z judikatury Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud zkoumá podmínku nezbytnosti zastoupení ze dvou úhlů pohledu. Na jedné straně posuzuje povahu řízení s ohledem na složitost právních či skutkových otázek, na druhé straně posuzuje osobu žadatele, zdali je sama schopna se v předmětném řízení dostatečně bránit [srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. ledna 2006, č. j. 3 Ads 26/2005-36 (dostupný na www.nssoud.cz)]. S ohledem na obdobný účel právní úpravy v obou zmiňovaných předpisech lze ze zkoumání složitosti věci a ze zkoumání osoby žadatele v zásadě vyjít i v rámci civilního sporného řízení.

Rozhodovací praxe nicméně nedává odpověď na to, které typy sporů lze označit za skutkově či právně jednodušší. Může se jednat o takový typ řízení, v němž zpravidla není složitý skutkový stav a zároveň hmotněprávní i procesní úprava se pro uplatnění nároku nejeví jako složitá. Naproti tomu by se nemělo jednat o řízení s velkou emoční účastí účastníka řízení, která by bránila efektivní obhajobě, či o řízení, která mají pro účastníka zpravidla zásadní význam. Příkladem by se tak mohlo jednat o skutkově a právně jednoduché žaloby na plnění. Dále přichází do úvahy některá nesporná řízení nebo řízení ve věcech rodinněprávních, v nichž se uplatňuje výrazněji poučovací povinnost soudu, jsou v nich vyloučeny některé ryze procesní instituty (například tzv. koncentrace řízení, žaloba pro uznání či pro zmeškání), případně se uplatňuje i zásada vyšetřovací. Zde je však nutné podotknout, že jednoduchost řízení není možné posuzovat mechanicky, a proto je-li se například již z žaloby či z návrhu na zahájení řízení, že řízení bude z nějakého důvodu v tomto konkrétním případě složitější, nelze jen pro obvyklou jednoduchost účastníkovi řízení zástupce odeprít. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. prosince 2005, č. j. 4 Ads 73/2004-45 (dostupného na www.nssoud.cz), potom vyplývá, že právně nevzdělanému účastníkovi řízení je třeba zástupce ustanovit vždy, když se v řízení uplatňuje povinné právní zastoupení (tzv. advokátní přímus).

Při zkoumání osoby žadatele pak rozhodují jeho osobní předpoklady, především vzdělání, profese, znalosti a zkušenosti účastníka řízení či jeho schopnosti vést spor a v řízení argumentovat. Je tedy třeba posoudit, zdali je žadatel schopen i s ohledem na své osobní předpoklady za případné poučovací povinnosti ze strany soudu se v řízení sám efektivně bránit. Efektivní obrana však nepředpokládá jen orientaci (či znalost) v právu hmotném, nýbrž i v právu procesním. Při posouzení osobních předpokladů je možné vyjít z obsahu a kvality jednotlivých podání účastníka. Kvalitu jednotlivých podání ovšem nelze přeceňovat, a to zvláště za situace, kdy je z okolností zjevné, že účastníkovi řízení bylo podání vyhotoveno jinou osobou znalou práva, která však v řízení nevystupuje. Dále je možné vyjít z toho, jak účastník v řízení vystupuje. Je-li z dosavadního průběhu řízení zřejmé, že účastník v civilním soudním řízení není schopen odpovídajícím způsobem vystupovat (například účastník činí opakovaně vadná podání, je třeba účastníka opakovaně poučovat apod.), je namístě mu ustanovit zástupce. Mimo výše uvedené by měl soud při zkoumání nezbytnosti zastoupení zohlednit i tu okolnost, zda je druhá strana řízení sama právně vzdělána či zastoupena právně vzdělanou osobou.

Soud by tak při zkoumání naplnění podmínky nezbytnosti zastoupení měl zkoumat povahu řízení, zdali je v té které konkrétní věci skutkově a právně jednoduchá, a následně by měl zkoumat osobní předpoklady žadatele, zdali je schopen se sám efektivně bránit. Je přitom třeba zdůraznit, že povahu řízení není možné přeceňovat, nýbrž je třeba dát důraz spíše na osobní předpoklady žadatele. Jelikož posouzení podmínky nezbytnosti zastoupení je věcí individuálního posouzení, je soud povinen při rozhodování o naplnění této podmínky posoudit komplexně všechny konkrétní okolnosti případu a následně rozhodnout, zdali je v té které věci zastoupení účastníka podle § 30 o. s. ř. nezbytné k ochraně jeho práv a oprávněných zájmů [srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. února 2004, č. j. 6 Azs 19/2003-45 (dostupný na www.nssoud.cz)].

V posuzovaném případě odvolací soud žalobkyni zástupce z řad advokátů podle § 30 o. s. ř. neustanovil, neboť žalobkyně podala „v celku jednoduchou žalobu“ na vydání věci, přičemž věc jednoznačně a nezaměnitelně označila, popsala její nabytí a zároveň podmínku, za níž je žalovaný ochoten jí věc vydat. Žalobkyně sice v žalobě řádně neoznačila žalovaného, ale na základě výzvy soudu k tomu však podle odvolacího soudu je schopná, je schopná i doplnit skutková tvrzení, takže zástupce z řad advokátů nepotřebuje.

Dovolací soud se s tímto právním posouzením neztotožňuje, neboť odvolací soud nevzal v potaz všechny okolnosti případu. Odvolací soud sice považoval žalobu na vydání věci za skutkově jednoduchou žalobu, nicméně nijak nezkoumal, zda je řízení o vydání věci jednoduché i z hlediska hmotného a procesního práva a zda je žalobkyně schopná se v řízení efektivně bránit, přičemž z dosavadního průběhu řízení vyplývá spíše opak. Žalobkyně nebyla schopna v řízení formulovat bezvadnou žalobu, když nebyla schopna řádně označit žalovaného, což vedlo k rozhodnutí soudu prvního stupně o odmítnutí žaloby. Odvolací soud sice toto rozhodnutí zrušil na základě odvolání, v němž žalobkyně nebyla schopna formulovat žádný odvolací důvod s tím, že tato vada nečiní odvolání neprojednatelné, ale podle dovolacího soudu nedostatečně formulované odvolání je dalším znakem toho, že se žalobkyně v procesním právu, které je po řadě novelizací občanského soudního řádu pro osobu bez právního vzdělání obtížné a v řadě ohledů komplikované, dostatečně neorientuje. Dovolací soud má proto důvodné pochybnosti o tom, že je žalobkyně schopna efektivně bránit své tvrzené právo jen za pomoci poučovací povinnosti soudu, aniž by jí byl ustanoven zástupce z řad advokátů. Dovolací soud přitom dodává, že v případě pochybností o tom, zda postačuje k efektivní obraně práv a oprávněných zájmů jen poskytování poučovací povinnosti či je potřebné žalobkyni k ochraně jejich práv ustanovit práva znalého zástupce, je třeba s ohledem na ochranu ústavně zaručeného práva žalobkyně na právní pomoc a s tím spojeného práva na přístup k soudu rozhodnout ve prospěch ustanovení zástupce.

S ohledem na uvedené shledal dovolací soud, že je namístež žalobkyni ustanovit v řízení o vydání věci ustanovit zástupce z řad advokátů, a proto napadené rozhodnutí odvolacího soudu změnil podle § 243d písm. b) o. s. ř. tak, že žalobkyni v řízení o vydání věci ustanovil k ochraně jejich práv zástupce z řad advokátů, kterého vybral podle návrhu žalobkyně, neboť neshledal důvody, které by bránily vyhovění jejího návrhu, nadto ustanovený zástupce již žalobkyni zastupuje v tomto dovolacím řízení, a proto je tento postup vhodný i z hlediska procesní ekonomie.

zdroj: www.nssoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)